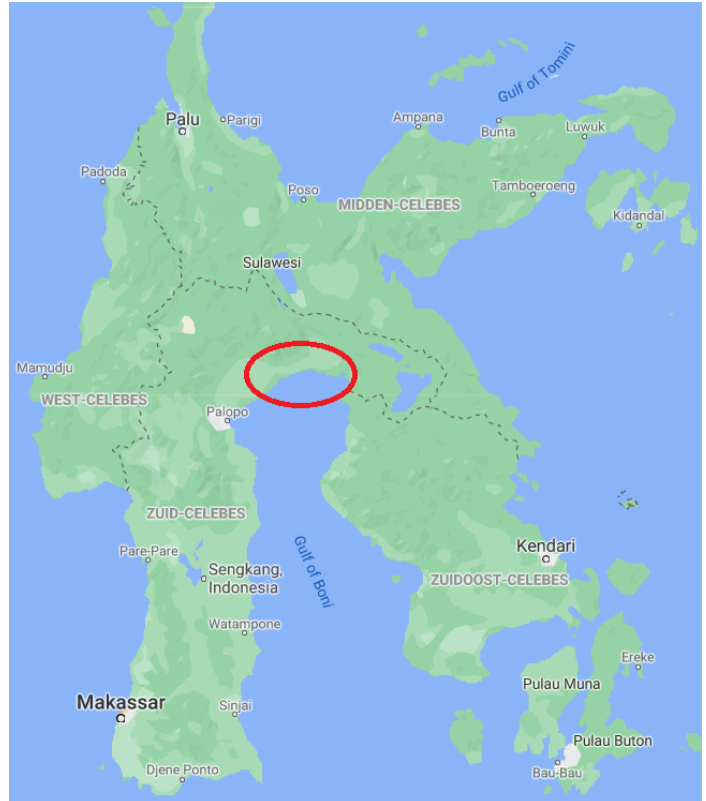

Enquêtes Sulawesi

Inleiding

Ook op Sulawesi zijn vragenlijsten ingevuld. Deze vragenlijsten zijn afgenomen door lokale studenten. De boeren in Sulawesi hebben dezelfde vragenlijst ingevuld als de boeren in Yogyakarta. De onderwerpen zijn dus het maatschappelijk welzijn, de landbouw bezigheden en de verwerking van de cacao. De enquêtes zijn afgenomen in Luwutimor en Luwuutara op het plaatje is de locatie aangegeven in de rode cirkel. In dit gebied ligt de grens tussen noord en zuid Luwu. Van de 29 deelnemers waren er 7 vrouwelijk en de gemiddelde leeftijd van de boeren en boerinnen is 45 jaar met een oudste boer van 61 jaar en de jongste boer is 18 jaar. Aan de gemiddelde leeftijd is te zien dat de meeste boeren al redelijk op leeftijd zijn. Er zijn 8 deelnemers onder de 40 jaar. De Boeren op Sulawesi zijn ook lid van boeren coöperaties bijvoorbeeld van kelompok tani Makmur, kelompok tani Buah Harapan en kelompok Samaturu. De boeren geven aan dat de

leden van de boerengroepen samen komen om ervaringen te delen en daarnaast nemen ze deel aan educatieve programma's die worden aangeboden door een samenwerking van de overheid en grote cacao bedrijven.

Figuur 1 het eiland Sulawesi met in de rode cirkel de onderzoek locatie

Algemene vragen

Alle boeren komen van oorsprong uit Sulawesi, de etnische achtergrond is buginees dit is de grootste etnische groep van zuid Sulawesi. De huishoudens van de boeren families bestaan uit gemiddeld ongeveer 5 personen en het grootste gezin bestaat uit 11 mensen. De meeste boeren doen hun werk om te kunnen voorzien in de dagelijkse kosten daarnaast is er ook een aantal boeren dat aangeeft het verbouwen van cacao als hobby te zien. Ook zien we in Sulawesi vaak dat het boeren land geërfd is van de voorouders. Daarnaast geven enkele boeren aan dat ze geen ander werk hebben dus daarom boer zijn geworden.

Twintig van de ondervraagde boeren geven aan dat ze genoeg verdienen om de dagelijkse kosten te kunnen betalen. In veruit de meeste gevallen zeggen de boeren blij te worden van het oogsten van de cacao. Aan de andere kant vinden de meeste boeren het gebruiken van pesticiden niet leuk omdat er gezondheidsrisico's aan zitten. Sommige boeren vinden het niet leuk dat het boerenwerk erg zwaar is. Ook op Sulawesi leven de boeren het liefst in het dorp, er wordt aangegeven dat de er een rustige dorps sfeer is, weinig criminaliteit en een schone lucht.

De grond van de meeste boeren is privaat eigendom, er zijn ook 2 boeren die werken met een systeem waarbij ze de winst moeten delen met de eigenaar van de grond. Er wordt door de deelnemende boeren niet vaak gewerkt met een businessplan. Onder de ondervraagde boeren zijn er 13 in het bezit van een UTZ certificering, dit geeft aan dat deze boeren gecertificeerd zijn voor het duurzaam verbouwen van cacao. Echter geven de boeren, gecertificeerd en niet gecertificeerd wel aan chemische bemesting en pesticiden te gebruiken.

Landbouwbezigheden

De meeste boeren geven aan dat de landbouwmaterialen zoals zaden en mest vrij dicht in de buurt kunnen worden gekocht voor een redelijke prijs. Daarnaast maken boeren ook zelf plant materiaal en er zijn ook een paar boeren die aangeven dat er moeilijk aan meststoffen te komen is.

In onderstaande tabel is een overzicht weergegeven van de cacao varianten die er door de ondervraagde boeren wordt gekweekt. Dit zijn er ruim de helft minder dan het aantal soorten dat door de boeren in Yogyakarta geteeld wordt. De boeren uit Sulawesi geven aan dat de MCC02 variant resistentie vertoont tegen VSD (Vascular strike die-back), cacao podborer en rotfruit. De boeren in Sulawesi kweken vaak maar 1 of 2 verschillende varianten op hun land.

1. MCC02
2. Sulawesi 1
3. Sulawesi 2
4. Clone 45
5. Clone 25

In Sulawesi worden door de boeren niet zo veel verschillende gewassen gekweekt als in Yogyakarta. Er zijn een aantal boeren die alleen cacao kweekt in een mono-cultuur en daarnaast zijn er ook een aantal boeren die cacao combineren met durianbomen, kokospalmen, bananenplanten, mais en annanas.

De leeftijd van de cacao bomen van de ondervraagde boeren is gemiddeld 5 jaar. Er is 1 boer met bomen van 15 jaar oud. Meerdere boeren hebben erg jonge cacao plantages met leeftijden van 1 tot 3 jaar. De ondervraagde boeren hebben net als de boeren in Yogyakarta een plant afstand van 3 tot 4 meter. De meeste boeren hebben 1 hectare cacao bomen en het aantal productieve cacao bomen onder de boeren varieert van 70 tot 1000 bomen per hectare.

De watervoorziening van de boeren bestaat meestal uit water afkomstig van waterputten en de water kwaliteit is goed. De boeren in Sulawesi hebben meer variatie in de gronden waarop de cacao wordt verbouwd zo geven sommige boeren aan een zandgrond te hebben en andere boeren geven aan een kleigrond te hebben. Dit komt waarschijnlijk door de afzettingen die er in de loop der tijd door de zee zijn gedaan. Wel geven de meeste boeren aan dat de grond waarover ze beschikken vruchtbaar is. Toch gebruiken de meeste boeren wel kunstmest en daarnaast ook nog onkruid verdelgers en pesticiden. Organische compost wordt nog niet echt vaak toegepast door de boeren in Sulawesi. De hoeveelheden mest, pesticiden en onkruid verdelgers verschilt zeer veel per boer maar dat heeft natuurlijk ook te maken met de grondsoort en bijvoorbeeld de hoeveelheid cacaobomen per hectare.

De ondervraagde boeren werken per dag ongeveer 6 uur in de cacao plantage de meeste boeren geven aan het werk in de plantage alleen te doen, een enkeling werkt samen met de familie op het veld. Naast werken in de plantage geeft de gemiddelde boer aan 5 uur per dag druk te zijn in het

huishouden. Op de vraag of het moeilijk is om personeel te vinden in de buurt geven de boeren aan dat het erg moeilijk is om werk te vinden en dat ze daarom makkelijk werknemers kunnen krijgen.

Aanpak na de oogst

de productiviteit van de cacao plantages verschilt heel erg door dat sommige boeren bijvoorbeeld bomen hebben die nog maar net vruchten geven. Er zijn redelijk wat boeren die aangeven een plus minus 1000 kilo droge cacao bonen per jaar oogsten. Een opmerkelijk hoge oogst was 2000 kilo droge bonen per hectare. Deze boer gaf dan ook aan 1050 kilo kunstmest en 1000 kilo compost per hectare per jaar te gebruiken.

Veel van de boeren geeft aan dat het fermenteren van de cacao bonen een langdurig proces is en drogen de bonen alleen maar. Ook geven sommige deelnemers aan dat ze de bonen in het regenseizoen graag nat zouden verkopen om dat het drogen van de bonen dan langer duurt. Aan de andere kant zijn er ook boeren die graag de bonen zelf zouden fermenteren omdat de waarde van het eindproduct dan stijgt.

De boeren verkopen de bonen vaak lokaal voor een prijs die afhankelijk is van de vraag naar cacao en de kwaliteit van de bonen. De boeren geven aan dat de kwaliteit van de bonen invloed heeft op de prijs. Ook zijn er boeren die hun bonen verkopen aan grote cacao bedrijven deze boeren geven aan dat de koers van de dollar invloed heeft op de prijs.